

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи Ем - _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор з НІР

професор _____ Д.М. Клец

“ ____ ” _____ 20 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>Методологія і організація наукових досліджень</u> (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
підготовки	<u>магістр</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
в галузі знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва спеціальності)
за освітньою програмою	<u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> , <u>«Логістичний менеджмент»</u> (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	<u>державна</u> (мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти – знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи зі студентської наукової роботи та аспірантських досліджень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність, специфіка і проблеми наукових досліджень у менеджменті, організація науково-дослідницької роботи, оформлення результатів наукових досліджень і впровадження їх у практику.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері методології та організації наукових досліджень, розуміння основних проблем пізнання в еволюції;

- визначення суті, принципів і механізмів методології та організації наукового дослідження;

- оволодіння основами методології наукового дослідження, технологіями та процедурами його організації;

- набуття навичок отримання та впровадження результатів наукових досліджень у практику діяльності організацій.

2. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень» вивчається на другому курсі магістратури, спираючись на всі знання та вміння, отриманні після вивченої раніше дисциплін «Менеджмент організацій», «Логістичний менеджмент» «Інформаційні системи і технології в управлінні» та «Основи наукових досліджень».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів - 3 Кількість годин - 90	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>II</u> (порядковий номер семестру)	<u>II</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залік</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	6
- практичні заняття (годин)	16	2
- лабораторні роботи (годин)	-	-
- самостійна робота студентів (годин)	58	82
- курсова робота (годин)	-	-
- підготовка та складання екзамену (годин)	-	-

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність понять і категорій методології наукового дослідження, синергетики і евристики;
- діалектичні, логічні та концептуальні основи наукового пізнання та знання;
- сутність понять гносеології та її місця в системі наукових знань;
- діалектику як систему принципів, законів і категорій;
- специфіку наукового пізнання;
- зміст, структуру та форми процесу наукового дослідження;
- типологію методів наукового дослідження;
- порядок організації науково-дослідної роботи та оформлення результатів наукових досліджень;
- порядок вибору об'єктів наукового дослідження;
- методики дослідження, їх зміст та принципи розробки;
- сутність понять синергетики і евристики;
- зміст та структуру процесу наукового дослідження;
- традиційні та сучасні інноваційні методи проведення досліджень;

вміти:

- застосувати знання та розуміння концепції, методів та інструментів - формувати та обґрунтовувати наукову гіпотезу, ініціювати нові ідеї, формулювати їх мету, завдання та необхідні ресурси та обирати об'єкти наукового дослідження;
- використовувати загальнонаукові та креативні методи пізнання у професійній діяльності;
- абстрактно мислити, аналізувати, синтезувати та встановлювати взаємозв'язків між явищами та процесами
- організовувати процес наукового дослідження;
- використовувати сучасні методи та інформаційні технології для збирання і обробки наукової інформації;
- узагальнювати результати наукових експериментів та оформлювати результати наукових досліджень;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень;
- проводити дослідження на відповідному рівні;
- аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціально відповідально;
- складати звіти з науково-дослідної роботи;
- визначати економічну ефективність наукових досліджень;

мати уявлення про

- про культуру та навички проведення досліджень;
- впровадження результатів наукових досліджень у практику діяльності організацій.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	<i>“Відмінно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
82 – 89	Добре	B	<i>“Дуже добре”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75 – 81		C	<i>“Добре”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилкам
67 – 74	Задовільно	D	<i>“Задовільно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60 – 66		E	<i>“Достатньо”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35 – 59	Незадовільно	FX	<i>“Незадовільно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань(з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	<i>“Неприйнятно”</i> - теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

6. Засоби діагностики результатів навчання – тести, залікова робота.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин		Назва тем ЛР, ПР, СЗ, СРС	Кількість годин		Література
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 2.						
Розділ 1. Теоретичні основи наукових досліджень						
Тема 1. Методологія: сутність, зміст, поняття	2	1				Базова [1-11]; допоміжна [1, 2, 4, 5, 9, 11]
Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії	1		СЗ 1. Структурне розуміння методології наукового дослідження СРС 1. Наука як результат і особливий вид пізнавальної діяльності людини	1 2	10	Базова [1-11]; допоміжна [1-9, 12, 13]
Тема 3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання	1		СЗ 2. Категорії, принципи, теорії, парадигми наукового дослідження СРС 2. Діалектика як система принципів, законів, категорій	2 3	10	Базова [1-11]; допоміжна [1, 3, 5, 10]
Тема 4. Специфіка наукового пізнання	1					Базова [1-11]; допоміжна [2, 5, 6, 11]
Тема 5. Концептуальні основи наукового знання	1		СЗ 3. Доповіді студентів з обґрунтуванням доцільності використання методу та його сутності згідно індивідуальній роботі магістра СРС 3. Обґрунтуванням доцільності використання методу	2 10	10	Базова [1-11]; допоміжна [1, 3, 5, 9, 10-16]
Разом за Розділом 1.	6	1	ПР СРС	5 15	- 30	
Розділ 2. Методологія і організація наукових досліджень						
Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблема істини	2		СЗ 4. Зміст та структура процесу наукового дослідження СРС 4. Розробка програми дослідження	1 5	10	Базова [1-11]; допоміжна [1-16]

Тема 7. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження	2	2	СЗ 5. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження СРС 5. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	2 6	12	Базова [1-11]; допоміжна [1-6, 14]
Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження	2	1	СЗ 6. Доповіді студентів з адаптації методу та розробки методики його реалізації згідно індивідуальній роботі магістра СРС 6. Адаптація методу та розробка методики його реалізації	2 12	10	Базова [1-11]; допоміжна [1, 3, 8, 16]
Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів	2	1	СЗ 7. Формування результатів наукового дослідження СРС 7. Шляхи впровадження та відповідальність за результати науково-дослідницької роботи	2 6	2 10	Базова [1-11]; допоміжна [1,5, 7, 15]
Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у	2	1	СЗ 8. Доповіді студентів за результатами індивідуальної роботи магістра з презентацією СРС 8. Оформлення результатів індивідуального дослідження	4 14	10	Базова [1-11]; допоміжна [1,5, 7, 12]
Разом за Розділом 2.	10	5	ПР СРС	11 43	2 52	
УСЬОГО за дисципліну	16	6	ПР СРС	16 58	2 82	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

Передбачено написання реферату, завдання на яке видається керівником науково-дослідницької роботи студента очної форми навчання. Для студентів заочної (дистанційної форми навчання) передбачається написання реферату з теми дисципліни, яка видається викладачем дисципліни.

9. Форми поточного та підсумкового контролю здійснюються у вигляді поточної контрольної роботи за всіма розділам, написання реферату та заліку. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни за згодою студента визначається як середньозважена оцінка результатів засвоєння теоретичних розділів та написання реферату.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення немає
(за потреби)

11. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підруч. / Микола Тимофійович Білуха. — К.: АБУ, 2002. — 480 с.
2. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу - К. : Центр учб. л-ри, 2014. - 142 с.
3. Ганін В. І. Методологія соціально-економічного дослідження: навч. посіб.

- / В.І. Ганін, Н.В. Ганіна, К.Д. Гурова. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
4. Голіков В. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. А. Голіков, М. А. Козьмініх, О. А. Онищенко. - Одеса : ОНМА, 2014. - 163 с.
 5. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 296 с.
 6. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. - Дніпропетровськ : Герда, 2015. - 190 с.
 7. Карпаш О. М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / О. М. Карпаш, П. М. Райтер, М. О. Карпаш. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. - 253 с.
 8. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / [уклад. Олійник Н. Ю.]. - Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І., 2015. - 110 с.
 9. Назаренко І. І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. І. Назаренко. - Київ : КНУБА, 2014. - 123 с.
 10. Шишкіна Є. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / Є. К. Шишкіна, О. О. Носирев. - Харків : Діса плюс, 2014. - 200 с.
 11. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. Є. Юринець ; Льві. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. - 180 с.

Допоміжна література

1. Гаркуша Н. М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова. - Харків : ХДУХТ, 2013. - 161 с.
2. Гетманова А.Д. Логика / Гетманова А.Д. – М.: ОМЕГА-Л, 2002. – 416 с.
3. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / І.М. Грищенко, О.М. Григоренко, В.О. Борисейко. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. — 186 с.
4. Дудченко А. А. Основы научных исследований: учеб. пособ. / А.А. Дудченко, Я.А. Дудченко, Т.А. Примак / Под ред. А.А. Дудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2001. – 113 с.
5. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін. – К.: ЦНЛ, 2004. – 212 с.
6. Канке В.А. Основные философские направления в концепции науки / Канке В.А. – М.: Логос, 2000 – 318 с.
7. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: підруч. / Олександр Валеріанович Клименюк.– Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007.– 398 с.
8. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посіб. / Клименюк О.В. – К.: Міленіум, 2005. – 186 с.
9. Кононенко Ю. С. Методологія наукових досліджень: [навч. посіб.] / Юрій Кононенко, Сергій Корновенко. - Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. - 71 с.
10. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / Крушельницька О. В. – К.: Кондор, 2004.– 192 с.
11. Макогон Ю. В. Основи наукових досліджень в економіці : навч. посіб. / Ю.В. Макогон, В. В. Пилипенко. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с.
12. Пілюшенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія,

інформаційне забезпечення: навч. посіб. / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак, Е.І. Славенко. – К. : Лібра, 2004. – 344 с.

13. Рассел Б. Исследование значения и истины / Рассел Б. – М.: Идея-Пресс, 1999. – 236 с.

14. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Соловйов С. М. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с.

15. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: підруч. / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. – К.: Знання, 2005. – 309 с.

16. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К.: Знання, 2006. – 307 с.

Інформаційні ресурси

<http://rada.gov.ua/ru> (сайт Верховної Ради України - нормативні документи)

<http://www.nbuv.gov.ua/> (національна бібліотека України імені В.І.Вернадського)

Розроблено та внесено: кафедрою управління та адміністрування

(повне найменування кафедри)

Розробник (и) програми: доцент кафедри управління та адміністрування

к.е.н., доцент

(посада, наук. ступінь, вчене звання),

(підпис)

Я.В. Догадайло

(ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 3/1103 від “ 10 ” жовтня 2018р.

(номер)

(та дата протоколу)

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

О.М. Криворучко

(ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено

Декан факультету управління та бізнесу

(повна назва факультету, де читається дисципліна)

доктор економічних наук, професор

(наук. ступінь, вчене звання)

(підпис)

І.А. Дмитрієв

(ПІБ декана)

“ _____ ”

(день)

(місяць)

20 року

(рік)

© Догадайло Я.В., 2018 рік

© Догадайло Я.В., 2023 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол.№1